

Нові видання НІСД

Україна і Росія: дев'ятий вал чи Китайська стіна / В. П. Горбулін, О. С. Власюк, С. В. Кононенко. – К. : НІСД, 2015. – 132 с.

Період відносної стабільності в новітній історії української державності минув. Злоба й ненависть вихлюпнулися на Україну зі сходу й півночі, зруйнувавши надії українців на мир, спокій, злагоду. Український народ завжди пишався своєю миролюбністю, хоча й брав участь у всіх великих європейських і світових війнах. Нинішня агресія не є першою в історії України. Так само не вперше загарбник приходить зі сходу й півночі. Проте й цього разу агресор зазнає поразки, оскільки йому протистоїть народ, котрий усією своєю історією підтвердив відданість миру, а якщо й воював, то виключно за свою свободу.

Очевидно, що саме нинішня епоха боротьби за утвердження держави і справжню незалежність стане часом гартування й зміцнення, дорослішання й оздоровлення суспільства, яке остаточно подолає політичний інфантилізм і всеосяжну корумпованість. Негативний досвід навчає швидко і переконливо. Війни зазвичай відігравали роль своєрідних розмежувальних (порогових) подій, відокремлюючи минуле від майбутнього – одну епоху від іншої. Варто сподіватися, що нинішній російсько-український збройний конфлікт остаточно відмежує колишню пострадянську корумповану, залежну й малодушну Україну від майбутньої європейської України – сміливої, сильної, динамічної.

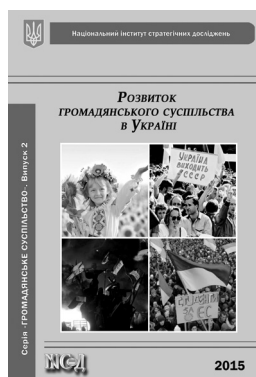
Сьогодні Українська держава зі зброєю в руках обстоює своє право на свободу й незалежність. Воєнно-політичне становище є вкрай складним, але не менш складною є ситуація з погляду моралі. Миролюбні та незлобливі українці, чії землі в різні часи й епохи були об'єктом нападу і загарбання сусідніх народів й держав, наразилися нині на ворога, який не лише підриває принципові засади світового порядку, а й руйнує усталені та звичні уявлення про людяність, честь і повагу. Нинішні кремлівські діячі поступаються тим, кого вони вважають своїми попередниками, не лише потенціалом, а й шляхетністю, що ставить під сумнів правомірність будь-якого ототожнення сучасної РФ з імперськими утвореннями минулого – імперією Романових і Радянським Союзом.

Сучасному російському імперіалізму вочевидь бракує величі. Йдеться про звичайнісіньку пострадянську нову державу, яка захворіла на імперську мегаломанію. Досвід війни водночас і болючий, і повчальний. Саме тому він потребує негайного й постійного осмислення, оскільки навіть попередні узагальнення можуть мати суттєве теоретичне і практичне значення. Збройна агресія Росії проти України надає достатньо емпіричного матеріалу та когнітивних імпульсів для формулювання початкових висновків і засвоєння перших уроків.

У виданні розглянуто політико-теоретичні, геополітичні, культурно-історичні й зовнішньополітичні аспекти збройного конфлікту на Донбасі. У термінах теорії реалізму проінтерпретовано специфіку міжнародних відносин на постімперських політичних просторах. Запропоновано прогностичні сценарії подальшої еволюції конфліктної ситуації на двосторонньому, регіональному й глобальному рівнях. Виокремлено й витлумачено джерела

зовнішньополітичної поведінки сучасної Росії щодо України та решти держав пострадянського простору. На підставі досвіду конфлікту на Донбасі визначено стратегію й систематизовано тактики протидії зовнішній агресії.

Розвиток громадянського суспільства в Україні : аналіт. доп. / В. М. Яблонський, П. Ф. Вознюк, Д. М. Горелов [та ін.]; за ред. О. А. Корнієвського, М. М. Розумного. – К. : НІСД, 2015. – 60 с. – (Сер. «Громадянське суспільство», вип. 2).

Піднесення громадянської активності є одним з найбільших досягнень сьогодні й доказом, що спростовує будь-які скептичні підходи та маніпулювання громадянською спроможністю і зрілістю українського суспільства. Протягом нетривалого періоду Україні довелося пережити повалення корумпованого режиму, іноземне втручання та відторгнення частини території. Водночас відбулося перезавантаження влади та переформатування політичної системи, ініційовано процес очищення влади, що було однією з головних вимог Революції гідності. Важливим є те, що відносини держави з громадянами від відверто конфронтаційних форм поступово переходять до конструктивної взаємодії з органами державної влади, встановлення високої шкали вимог до їх діяльності. На сьогодні частина території України окупована, тривають воєнні дії. Тим не менше у своїй більшості українське суспільство й державно-політична влада є консолідованими. Інтенсивна внутрішня інтеграція суспільства відбувається в умовах воєнних дій і потужного пропагандистського тиску ззовні, серйозних соціально-економічних проблем.

Водночас громадянське суспільство вийшло на новий рівень суб'єктності, в стислі строки подолавши відстань від стану боротьби за своє існування до статусу активної суспільно-політичної сили. Отже, українське суспільство відтепер значно більше визначає вимоги до порядку денного для України. Разом з тим розгортання в Україні кризових процесів засвідчило значне відставання держави від потенційних можливостей та запитів організованої громадськості. У діяльності органів державної влади досі простежуються ознаки неготовності до ефективного й результативного функціонування в нових умовах, зокрема до врахування інтересів і потреб громадськості й ведення дієвого суспільного діалогу.

Подолання неефективності державного управління, браку політичної волі, нехтування посадовими особами звітністю й відповідальністю перед суспільством залишаються нагальними завданнями для забезпечення безпечного розвитку суспільства й держави. Для їх ефективного вирішення актуальним є реальне залучення громадян до вироблення та реалізації державної політики в різних сферах, а також відповідний їй системний моніторинг.

Поряд із переформатуванням та оновленням політичної системи важливим є також формування системи громадських інституцій, спроможних до постійного громадського контролю та встановлення рівноправних відносин з державними структурами. До об'єднання зусиль у цих та інших проблемних сферах мають прагнути і громадські інституції, і державна влада, обопільно усвідомлюючи необхідність і неминучість кардинальних змін. Від того, як громадянському суспільству та владним структурам вдасться зберегти й примножити потенціал співпраці, закладений у часи випробувань, виробивши консолідоване бачення майбутнього та єдину стратегію перетворень, залежатимуть перспективи України як суверенної, правової, демократичної держави.

Означене коло питань розглянуто в представленій аналітичній доповіді про стан розвитку громадянського суспільства в Україні, підготовленій фахівцями Національного інституту стратегічних досліджень. Проаналізовано основні функціональні параметри вітчизняного громадянського суспільства (кількісно-якісні характеристики громадського сектору, сучасні форми громадянської активності); зміни політико-правового середовища громадянського суспільства; динаміку й тенденції взаємодії організацій громадянського суспільства з органами державної влади. На виконання Угоди про